

צְבוּנֵי הַסְּפִירִים

לְקַט וּמִסְתַּחֲזֵהב

והוא יודע לשמוח לקראת כל קרן אור אף הדלה ביותר.

נפשו של משורר דרכה לחבק זרועות עולם, לכפור בגבולות האפשרויות הריאליות. ברם, משבא הנסיון המר וטופח על פניו, שוב אין מפלט מן ההתמעטות, מן ההשלמה שבכורח. אופקים מצטמצמים והולכים, הראות מתכהה והד בדידות אורבת. „ראה, אלי, מתקרבים אפקים אלי, מתקצר מעגל־עולמי. / הבית הגדול שממולי, בא שחור בפתחיו, — / רק פנס רחובי חור וקלוש בי לא בגד, / באור צהבהב עוד ירמו לי חרישית. / אור מעט לי הותרת, אל, צוה עלי חסדך” (תפלה — עמ' 13).

שוב אין מקום לחלום על האור הגדול הנכסף, המבוקש. הנפש חרדה על המעט הנתר, שאף הוא פוחת והולך. וכשסוגר עליך העולם, „גם לב אדם בא בסוגר־עצבת”. לא עוד נפש מתרוננת באמונתה, בכיסופיה, רק „עצב חרישי” „צנוע חוורור, מתנהל לאטו” כיום סתיו, ובצר לו לאדם, רק האהבה היא הנותרת. היא היחידה שבכוחה עוד להניף את נפשו תנופה שיש עמה שירה וקדושה. ואכן, מתרוננים שיריו של יעקב רמון מתוך חיבה לסובב. אל „כותל־עץ מתנמנם”, „אבן דמומה ואילמת”, „כלב רחוב עזוב”, „אדם גלמוד נשכח”, „עץ מיותם”, ועל כולם הרעיה, הנוהה, חיק המשפחה, ורוח האל החופפת על הכל, שאליה וממנה הכוח השר. וחזור ונדלק החזון, והעולם שב ורוחץ והוא „עולם שקוף כדמעת ילד נוצצת לטהר”. זוטות של יום חול חולף, אתרים שבקדושה, דמויות קדומים מן

קובץ השירים החדש, כלקט שבליים” ליעקב רמון. אשר יצא זה לא כבר בהוצאת „מורשת” ויזכה את המשורר ב„פרס שפירא” תשכ״ו לספ־רות יפה דתית, הוא לקט שירים נוגה ומרטיט, בו מגיעה שירת יעקב רמון למלוא כוחה. אין חציצה בין המשורר והקורא, והאמוציה השירית בניה הפשוט והכן מדברת מלב אל לב. כיום, שעה שנפוץ הנוהג להליבש שירה מחלצות של סגנון ולעוות רגשות עד לבלאי הכר, נעים ביותר לשוב אל שירה שכוחה ברגש הכן ובניה הצלול.

בין דכדוך והתעודדות, אמונה ויאוש נקלעת שירת יעקב רמון עוד מראשיתה, והיא חובקת תוגות ושמוחות, התלהבות ואכזב. צקון־לחשה של נפש בהתעטפה. והעצב „עצב נבו”, של מי אשר רואה בעיניו את האור, אך בו לא יבוא. ורואה המשורר מחזיונות לבו וחרד, נכסף ומפלל, אם כי ידע שאת הגזירה אין להשיב. הארץ הנכספת רק לעיני החזון תתגל. ואף־על־פי־כן אין אמונתו נפגמת נוכח ודאות מרה ואכזרית זו, החוזרת ומתגלה מראשית ועד אחרית. בספר שיריו החדש „כלקט שבליים” המוטיבים זהים. אף פה „עצב נבו” משמש נקודת מוצא ורקע וכנגדו תוססים התקוה והאומן לא נפגמים כבראשונה, ולא עוד אלא שהוסיפו בגרות ונסיון: „היכלים בי נפתחים, אורות באים ונעלמים / ואור זה שבקשתי, עוד אמתין לו”. ה„אור” המבוקש עדיין לא הושג; הכיסופים, במלוא מרחביהם הישנים, לא נלאו; התקווה והחלומות לא נתמעטו; השמוחות, לעור מתן, לא נתרבו; אולם המשורר כמקודם ממשיך להאמין ולקוות באותה עיקשות נעורים ישנה,

התנ"ך, נופים והוויות מני קדם וגושי רגעים
שבהווה בזרימתם העגומה, — בכל רואה המשורר
אות ופלא ושומע „הד ענבל בשורה“. כעל
שלבים בסולם, אראלים עולים ויורדים בו, מתעלה
שירתו מתהומות יגונותיה הקודרים שלב אחר
שלב אל האור. „שבילי אור מול שבילי לב“,
„רו וכמיהה יפליגו באדות התכלת כמפרשי
בשורה“. מכוחה של אהבה באה ההזדהות, נופי
פנים ותוץ היו לאחת בצקון לחשם, בתהיתם,
בכיסופיהם ובבדידותם.

הזמן“ ו„בטרקלין הגאולה“, מכונסים שירים
מתקופות קודמות, מימי ההעפלה, המצור, מלחמת
השחרור ולאחריה, אותם ימים של הוד על
כאבם ופלאותיהם, מהם שב ושואב המשורר,
וכמוהו גם קוראיו, חום ואור להפיח במציאות
האפורה והריקה של ימינו, כי השיר — „השיר
לא יאבד כאדם, / מפתח זהב הוא / יונח לגורל
ימים, / עד יבוא יפקדו אימי / ישאהו — — /
ופתח בו שערי לבבו. — —“ („מפתח זהב“ —
עמ' 47).

תמימה בתימנחם (גולובסקי)